

I. Преамбула

1. РОЗРОБЛЕНО

в Черкаському державному бізнес-коледжі.

2. ВНЕСЕНО та УХВАЛЕНО

кафедрою економіки, підприємництва та маркетингу Черкаського державного бізнес-коледжу 21 червня 2019р., протокол № 7.

3. ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора Черкаського державного бізнес-коледжу від „30” серпня 2018р., № 153 на підставі рішення Вченої ради Черкаського державного бізнес-коледжу від „29” серпня 2019р., протокол № 01-19/20.

4. ДООПРАЦЬОВАНО

5. РОЗРОБНИКИ: к.е.н. Кузнецова Н.Б.; к.е.н. Азьмук Н.А.

ГАРАНТ: д.е.н., професор Пустовійт Р.Ф.;

ПРОЕКТНА ГРУПА: к.е.н. Кузнецова Н.Б.;

викладач Кравченко Л.В.

II. Загальна характеристика

Освітня програма створена на основі Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність: 051 «Економіка», затвердженого та введеного в дію наказом МОН України від 13.11.2018 р. № 1244, а також на основі використання Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від „01”червня 2016 № 600 та таких положень Закону України „Про вищу освіту”:

ст. 1, п. 1. 17 – **Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма** – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

2) ст. 10, п. 3 - **Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:**

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимоги до професійних стандартів (у разі їх наявності);

3) ст. 5, п.1 - перший (бакалаврський) рівень передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов’язків за обраною спеціальністю;

4) ст. 1 п. 1.13 - компетентність динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

5) ст. 1 п. 1.19 - результати навчання - сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо - професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

На підставі цих положень прийнята (за термінологією Закону України „Про вищу освіту”) така структура освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- структура програми підготовки бакалаврів;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;

- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма.

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень FQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень / Бакалавр
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	05 „Соціальні та поведінкові науки”
Спеціальність	051 „Економіка”
Освітня кваліфікація	Бакалавр з економіки
Професійна(і) кваліфікація(ї) (тільки для регульованих професій)	-
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти «Бакалавр» Спеціальність „Економіка” Освітня програма «Економіка»
Опис предметної області	<i>Об’єкт вивчення:</i> закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем, соціально-економічних процесів, їх моделювання, прогнозування та регулювання, мотивація і поведінка економічних суб’єктів. <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв’язання завдань предметної області. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, категорії, концепції, принципи економічних наук. <i>Методи, методика та технології:</i> загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, математичні та статистичні методи економічного аналізу, економіко-математичне моделювання, інформаційно-комунікаційні технології досліджень, розповсюдження, та презентацій результатів досліджень. <i>Інструментарій та обладнання:</i> сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності.
Академічні права випускників	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) Рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників (для регульованих професій обов’язково)	- 1. Економіст. 2. Економіст із матеріально-технічного постачання. 3. Економіст з планування. 4. Економіст із збуту. 5. Економіст із ціноутворення. 6. Економіст обчислювального центру. 7. Економіст з податків та зборів. 8. Економіст з міжнародної торгівлі. 9. Економіст з фінансової роботи. 10. Економіст-демограф. 11. Економіст статистик.

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми у ЄКТС підготовки бакалавра галузі знань 05 „Соціальні та поведінкові науки”, спеціальності 051 „Економіка”:

- на базі загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС,

термін навчання:

денна форма – 3 роки 10 місяців;

заочна форма – 4 роки 5 місяців;

- на базі ОКР «молодимй спеціаліст) – 120 кредитів ЄКТС,

термін навчання:

денна форма – 1 рік 10 місяців;

заочна форма – 2 роки 5 місяців.

Обсяг кредитів ЄКТС для здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності 051 „Економіка”

Цикли підготовки	Кількість кредитів ECTS	
	на базі повної загальної середньої освіти	на основі ступеня молодшого спеціаліста
Цикл дисциплін гуманітарної підготовки	52 (21,7%)	23 (19,1%)
Цикл природничо-наукової та загальноекономічної підготовки, в т.ч. курсова робота	73 (30,4%) 1	39 (32,5%) 1
Цикл професійної підготовки, в т.ч. курсова робота	93(38,7%) 1	50 (41,7%) 1
Цикл практичної підготовки та атестація	22 (9,2%)	8 (6,7%)
Освітня програма бакалавра за циклами, в т.ч. варіативна складова	240 (100%) 53 (22%)	120 (100%) 47 (39%)

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

	<p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки, на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними і правовими актами. СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки. СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів. СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси. СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки, Таблиця 2**).

V. Нормативний зміст підготовки бакалавра, сформульований у термінах результатів навчання

1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з урахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ

Галузь знань 05 „Соціальні та поведінкові науки”, спеціальність 051 „Економіка”, освітня програма “Економіка”

Складові освітньої програми	на базі повної загальної середньої освіти			на основі ступеня молодшого спеціаліста		
	к-ть кредитів ЄКТС	к-ть годин	структура, %	к-ть кредитів ЄКТС	к-ть годин	структура, %
Цикл дисциплін гуманітарної підготовки	52	1560	21,7%	23	690	19,1%
Базові навчальні дисципліни	35	1050		6	180	
Варіативні навчальні дисципліни	17	510		17	510	
Цикл природничо-наукової та загальноекономічної підготовки	73	2190	30,4%	39	1170	32,5%
Базові навчальні дисципліни	64	1920		30	900	
Варіативні навчальні дисципліни	9	270		9	270	
Цикл професійної підготовки	93	2790	38,7%	50	1500	41,7%
Базові навчальні дисципліни	66	1980		29	870	
Варіативні навчальні дисципліни	27	810		21	630	
Цикл практичної підготовки	16	480	6,7%	4	120	3,3%
Атестація	6	180	2,5%	4	120	3,4%
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ, в т.ч. варіативна складова	240 53	7200 1590	100% 22%	120 47	3600 1410	100% 39%

Складові освітньо-професійної програми	Загальна кількість		Навчальний семестр	Форма контролю
	кредитів ЄКТС	годин		
1. Цикл дисциплін гуманітарної підготовки				
<i>Базові навчальні дисципліни:</i>				
Філософія, культурологія, соціологія	5	150	3	екзамен
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	9	270	3-6	залік
Правознавство	5	150	4	залік
Риторика	4	120	5	залік
Фізичне виховання	6	180	3-5	залік
Історія української культури	3	90	5	залік
Академічне письмо	3	90	8	залік
Всього базові навчальні дисципліни:	35	1050		
<i>Вибіркові навчальні дисципліни:</i>				
Господарське право та господарський процес	4	120	6	залік
Бізнес-англійська	4	120	5	залік
Політологія / Технології PR в системі соціально-економічних відносин*	3	90	6	залік
Introduction to Public Speaking	3	90	6	залік
Психологія для підприємців	3	90	5	залік
Всього вибіркові дисципліни:	17	510		
РАЗОМ по циклу 1:	52	1560		

2. Цикл природничо-наукової та загальноекономічної підготовки

<i>Базові навчальні дисципліни:</i>				
Вища математика	5	150	5	залік
Економічна теорія/Політична економія	5	150	3	екзамен
Інформатика і комп'ютерна техніка	5	150	3	залік
Економіка і фінанси підприємства	5	150	4	залік
Бухгалтерський облік	5	150	3	залік
Статистика	4	120	5	екзамен
Охорона праці, БЖД, екологія	5	150	4	залік
Економікс: макроекономіка, мікроекономіка	5	150	6	екзамен
Історія економіки та економічної думки	4	120	5	екзамен
Курсова робота з економічної теорії	1	30	6	Курсова робота
Глобальна економіка	4	120	7	залік
Інституціональна економіка	5	150	6	екзамен
Теорія ймовірностей та математична статистика	4	120	5	екзамен
Економіко-математичні методи та моделі	4	120	6	залік
Аналіз даних	3	90	7	залік
Всього базові навчальні дисципліни:	64	1920		
<i>Вибіркові навчальні дисципліни:</i>				
Національна економіка/Державне регулювання економіки*	4	120	5	залік
Фінансово-економічна безпека	5	150	6	залік
Всього вибіркові дисципліни:	9	270		
РАЗОМ по циклу 2:	73	2190		

3. Цикл професійної підготовки

<i>Базові навчальні дисципліни:</i>				
Планування та організація діяльності підприємства	4	120	6	екзамен
Фінансовий облік і оподаткування	4	120	5	екзамен
Інформаційні системи і технології на підприємстві	5	150	6	залік
Економіка і нормування праці	5	150	6	залік
Управління витратами	4	120	6	екзамен
Економічний аналіз	4	120	6	екзамен
Менеджмент	5	150	5	залік
Маркетинг	6	180	3	залік
Фінансовий ринок	4	120	5	залік
Маркетингові дослідження	4	120	5	залік
Управління ризиками	4	120	7	екзамен
Економічна аналітика	4	120	8	екзамен
Проектний аналіз	4	120	8	екзамен
Інноваційний менеджмент	4	120	7	екзамен
Міждисциплінарна курсова робота	1	30	7	Курсова робота
Регіональна економіка	4	120	8	екзамен
Всього базові навчальні дисципліни:	66	1980		
<i>Вибіркові навчальні дисципліни:</i>				
Інформаційний бізнес/Інвестування	6	180	4	залік
Бюджетування на підприємстві/ Міжнародна торгівля і торгівельна політика	3	90	7	залік

Конкурентна політика	3	90	7	залік
Principles of Marketing	3	90	8	залік
Євроінтеграція	4	120	7	залік
Лідерство	4	120	8	залік
Introduction to Managament	4	120	7	залік
Всього вибіркові дисципліни:	27	810		
РАЗОМ по циклу 3:	93	2790		
4. Цикл практичної підготовки				
Навчальна практика	4	120	4	залік
Економічна практика	4	120	5	залік
Виробнича практика	4	120	6	звіт
Переддипломна практика	4	120	8	звіт
РАЗОМ по циклу практичної підготовки:	16	480		
5. Атестація				
Підготовка до підсумкової атестації	2	60	4,6	ЗНО/комплексний екзамен за фахом
Підготовка та захист кваліфікаційної роботи/ Атестаційні екзамени (Управління ризиками; Інноваційний менеджмент; Проектний аналіз)*	4	120	8	Кваліфікаційна робота/ Атестаційні екзамени*
РАЗОМ Атестація:	6	180		
Разом за ОПІ на базі повної загальної середньої освіти:	240	7200		
Разом за ОПІ на основі ступеня молодшого спеціаліста:	120	3600		

* - для здобувачів вищої освіти, які навчаються на заочній формі навчання

VI. Форми атестації здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація за спеціальністю здійснюється у формі: - публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра за спеціальністю 051 „Економіка” (денна форма) або - атестаційних екзаменів з трьох фахових дисциплін за спеціальністю (Управління ризиками; Інноваційний менеджмент; Проектний аналіз) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (заочна форма)
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Черкаський державний бізнес-коледж розробляє та затверджує: 1) положення про Екзаменаційну комісію (ЕК); 2) порядок перевірки кваліфікаційних бакалаврських робіт на плагіат; 3) нормативи унікальності текстів кваліфікаційних бакалаврських робіт. Атестація осіб, які здобувають ступінь вищої освіти «бакалавр», здійснюється ЕК, до складу якої можуть входити представники роботодавців та їх об'єднань. Атестація здійснюється відкрито і публічно. Кваліфікаційна робота бакалавра допускається до захисту перед ЕК за умови, якщо рівень її унікальності (оригінальності) відповідає нормативу, який офіційно затверджений Черкаським державним бізнес-коледжем. Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи: Кваліфікаційна бакалаврська робота – це навчально-наукова робота студента, яка виконується на завершальному етапі здобуття освітньої кваліфікації бакалавра з економіки для встановлення відповідності отриманих здобувачами вищої освіти результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Вона є кваліфікаційним документом, на підставі якого ЕК визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення щодо присвоєння йому відповідної кваліфікації та видачу диплома. Кваліфікаційна робота бакалавра є інструментом закріплення та демонстрації сформованих упродовж навчання загальних та спеціальних компетентностей відповідно профілю обраної спеціальності. Для оприлюднення та публічного ознайомлення зі змістом бакалаврських кваліфікаційних робіт, запобігання академічного плагіату кваліфікаційні роботи мають бути оприлюднені на офіційному сайті Черкаського державного бізнес-коледжу.

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України „Про вищу освіту”.

<p>Принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти</p>	<p>Система забезпечення Черкаським державним бізнес-коледжем якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), базується на таких принципах і передбачає наступні процедури:</p> <p><i>Принципи забезпечення якості освіти:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- відповідальність за якість вищої освіти, що надається;- забезпечення якості відповідає різноманітності систем вищої освіти, закладів вищої освіти, програм і студентів;- забезпечення якості сприяє розвитку культури якості;- забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, усіх інших стейкхолдерів та суспільства. <p><i>Процедурами забезпечення якості освіти є:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- розробка стратегії і політики в сфері якості вищої освіти;- розробка механізму формування, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;- розробка системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників та регулярного оприлюднення таких оцінювань на офіційному сайті Черкаського державного бізнес-коледжу, інформаційних стендах;- організація підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково- педагогічних працівників;- формування необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;- створення та функціонування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;- оприлюднення об'єктивної неупередженої інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;- розробка політики щодо ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях здобувачів вищої освіти;- інших процедур і заходів.
<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм</p>	<p>Моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм здійснюється з метою забезпечення їх відповідності потребам студентів і суспільства та спрямований на безперервне їх вдосконалення.</p> <p>Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду, необхідно інформувати всі зацікавлені сторони.</p> <p>Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм мають на меті гарантувати відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створювати сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти. Це передбачає оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none">- змісту програми в контексті останніх досліджень у сфері економіки, в т.ч. міжнародної, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам;- потреб суспільства, що змінюються;- навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і результатів завершення освітньої програми;- ефективності процедур оцінювання студентів;- очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання;- навчального середовища, його відповідності меті і змісту

	<p>освітньої програми;</p> <ul style="list-style-type: none"> - якості сервісних послуг для здобувачів вищої освіти. <p>Програми регулярно переглядають і оновлюють, залучаючи до цього процесу здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів.</p>
<p>Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти базується на принципах студентоцентрованого навчання та передбачає наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювачі (експерти) ознайомлені з існуючими методами проведення тестування та екзаменування і отримують підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері; - критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь; - оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; - оцінювання проводиться предметною комісією у складі не менше двох осіб; - процедури оцінювання здобувачів вищої освіти повинні враховувати пом'якшувальні обставини; - оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур; - наявність офіційної процедури розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти. <p>Оцінювання науково-педагогічних та педагогічних працівників здійснюється щорічно на основі аналізу звітів про виконання індивідуальних планів роботи викладачів, в т.ч. планів науково-методичної роботи НПП на підсумкових засіданнях кафедри.</p>
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників</p>	<p>Система підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників розробляється у відповідності до діючої нормативної бази та будується на наступних принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обов'язковості та періодичності проходження професійного стажування і підвищення кваліфікації; - прозорості процедур організації професійного стажування та підвищення кваліфікації; - моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; - обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; - оприлюднення результатів професійного стажування та підвищення кваліфікації.
<p>Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу</p>	<p>Черкаський державний бізнес-коледж забезпечує освітній процес необхідними та доступними для здобувачів вищої освіти ресурсами (кадровими, навчально-методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку якісного навчання студентів.</p> <p>При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти у навчальному закладі враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти заочної форми навчання, працюючі, іноземні, з особливими потребами) та принципи студентоцентрованого навчання.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості освіти коледжу гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про їх наявність.</p>
<p>Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім</p>	<p>З метою управління освітніми процесами розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної компанії, планування та організація навчального процесу;</p>

процесом	доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності, в т.ч. методичної і навчальної роботи; моніторинг дотримання стандартів якості освіти; управління знаннями та інноваційний менеджмент; управління кадрами та ін.
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про діяльність за спеціальністю 051 Економіка публікується на сайті Черкаського державного бізнес-коледжу, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, студентів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 051 Економіка, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для студентів тощо.
Дотримання академічної доброчесності працівниками закладу вищої освіти та здобувачами вищої освіти, запобігання та виявлення академічного плагіату	Система забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, сформована в Черкаському державному бізнес-коледжі, базується на таких принципах: <ul style="list-style-type: none"> - дотримання загальноприйнятих принципів моралі; - демонстрація поваги до Конституції і законів України і дотримання їхніх норм та положень; - повага до всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього світогляду, соціального стану, релігійної та національної належності; - дотримання норм законодавства про авторське право; - посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; - самостійне виконання індивідуальних завдань. У випадку порушення принципів академічної доброчесності відповідні особи притягуються до відповідальності відповідно до законодавства та діючих положень і норм Черкаського державного бізнес-коледжу.

Спеціальні вимоги до зарахування: Набір на спеціальність 051 «Економіка» освітнього рівня „бакалавр” здійснюється за результатами:

- конкурсного відбору на основі повної загальної середньої освіти у формі ЗНО у відповідності до Правил прийому до ЧДБК для здобуття ОР “бакалавр”;
- вступного комплексного екзамену за фахом на основі диплома ОКР „молодший спеціаліст” та конкурсного відбору у формі ЗНО у відповідності до Правил прийому до ЧДБК для здобуття ОР “бакалавр”.

Профіль програми: бакалавр з економіки

Ключові результати навчання:

- використовувати знання, вміння та навички вирішення конкретних економічних завдань на рівні підприємства щодо ресурсного забезпечення його діяльності, організації й планування ефективної його роботи та перспектив розвитку в умовах невизначеності та ризику, в тому числі з врахуванням можливостей розвитку бізнесу на міжнародних ринках.

*Професійні профілі випускників: (випускник) здатний виконувати професійні роботи (за Державним класифікатором професій ДК 003: 2010):
бакалавр з економіки:*

Фахівець підготовлений до роботи в галузях економіки за ДК 009:2010:

Код	Назва	NACE (Rev. 1.1)	ISIC (Rev. 4)
70.10	Діяльність головних управлінь (хед-офісів)	74.15*	7010
70.22	Консультавання з питань комерційної діяльності й керування	05.01* 74.14*	7020* 7020*
72.20	Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук	73.10* 73.20*	7220 7220
73.20	Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки	74.13	7320
74.90	Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.	63.40* 74.14*	7490* 7490*
84.11	Державне управління загального характеру	75.11	8411
84.13	Регулювання та сприяння ефективному веденню економічної діяльності	75.13*	8413
94.11	Діяльність організацій промисловців і підприємців	91.11	9411
96.0	Надання інших індивідуальних послуг		960

Фахівець здатний виконувати зазначені професійні роботи за ДК003:2010:

Код КП	Професійна назва роботи
3411	Фахівець з біржових операцій Фахівець з корпоративного управління Фахівець з управління активами Фахівець з фінансово-економічної безпеки
3412	Агент страховий
3413	Агент з нерухомості
3415	Агент комерційний Представник торговельний
3416	Закупник
3419	Організатор з постачання Організатор із збуту Інспектор кредитний Організатор із збуту
3435.1	Організатор діловодства (державні установи)
3435.2	Організатори діловодства (види економічної діяльності)
3436.1	Помічник керівника підприємства (установи, організації)
3436.2	Помічник керівника виробничого підрозділу Помічник керівника іншого основного підрозділу
3436.3	Помічники керівників малих підприємств без апарату управління

Черкаський державний бізнес-коледж здійснює підготовку бакалаврів за спеціальністю 051 „Економіка” на принципах:

- 1) автономії та самоврядування;
- 2) розмежування прав, повноважень і відповідальності засновника (засновників), державних органів та органів місцевого самоврядування, до сфери управління яких належить вищий навчальний заклад, органів управління вищого навчального закладу та його структурних підрозділів;
- 3) поєднання колегіальних та єдиноначальних засад;
- 4) незалежності від політичних партій, громадських і релігійних організацій (крім вищих духовних навчальних закладів).

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. ЗУ від 01.07.2014р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].

2. ЗУ від 05.09.2017р. «Про освіту» - [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].

3. Постанова КМУ «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. №266 - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

4. Постанова КМУ від 30.12.2015р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п>.

5. Постанова КМУ від 23.11.2011р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

6. Акт узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за ступенями (освітньо -кваліфікаційними рівнями) бакалавра, спеціаліста, магістра та ліцензованого обсягу. Ліцензія: Серія АЕ №636819, дата видачі 19.06.2015 р. / Додаток до листа МОН від 23 листопада 2015 р. №1/9-561.

7. Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 06.11.2015 № 1151. - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>.

8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соціформ», – К.: 2010.

9. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>.

10. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність: 051 «Економіка», затверджений та введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1244.

Перелік інших джерел

1. Проект Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 № 600.
3. Національний глосарій 2014 – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
4. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд - [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
6. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
7. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
8. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
9. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
10. Competences - <http://www.unideusto.org/tuningeu/competences.html>

Пояснювальна записка

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених ОП компетентностей дескрипторам НРК (за 1-м рівнем, бакалаврським) зі спеціальності 051 «Економіка»

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	ЗН1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, вкл. певні знання сучасних досягнень ЗН2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів, понять у навчанні та професійній діяльності	УМ1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та /або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів	К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей. Проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
Загальні компетентності				
ЗК1			K1, K2	AB1
ЗК2	ЗН1, ЗН2		K1	
ЗК3	ЗН1, ЗН2	УМ1		
ЗК4	ЗН2	УМ1		AB2
ЗК5	ЗН1		K1, K2	
ЗК6			K1, K2	
ЗК7		УМ1	K1	
ЗК8	ЗН1	УМ1		
ЗК9		УМ1		AB1
ЗК10	ЗН2			
ЗК11	ЗН2	УМ1		AB1
ЗК12			K1, K2	
ЗК13	ЗН2		K1	AB1
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	ЗН2	УМ1		
СК2			K2	
СК3		УМ1		
СК4	ЗН2		K2	
СК5	ЗН1	УМ1		
СК6		УМ1		
СК7			K1	AB1
СК8				AB1
СК9	ЗН1			
СК10		УМ1		AB1
СК11	ЗН1		K1	
СК12			K1	AB2
СК13		УМ1		
СК14	ЗН1, ЗН2	УМ1		

